

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 16 marca 2005 r. nakazująca Komendantowi Straży Miejskiej usunięcie z prowadzonego zbioru, danych osobowych dotyczących stanu zdrowia.

Warszawa, dnia 16 marca 2005 r.

GI-DEC-DS- 52/05

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2 i art. 18 ust. 1 pkt 6, w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2, art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 10a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.) oraz art. 57 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pana A.B., o zbadanie legalności przetwarzania jego danych osobowych przez Straż Miejską w Bydgoszczy, z siedzibą przy ul. Leśnej 12,

- 1) nakazuję Komendantowi Straży Miejskiej w Bydgoszczy, z siedzibą przy ul. Leśnej 12, usunięcie danych o stanie zdrowia Pana A.B., przetwarzanych w zbiorze o nazwie „Zbiór wtórników wniosków o ukaranie osób podejrzanych o popełnienie wykroczeń skierowanych do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy”,**
- 2) w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej również Generalnym Inspektorem, wpłynęła skarga Pana A.B., zwanego dalej również Skarżącym, w której zwrócił się o zbadanie legalności przetwarzania jego danych osobowych przez Straż Miejską w Bydgoszczy, z siedzibą przy ul. Leśnej 12, zwaną dalej również Strażą Miejską. W uzasadnieniu Skarżący wskazał, iż podczas wypełniania formularza wniosku o ukaranie, w związku z popełnionym przez niego wykroczeniem, strażnik miejski (Straży Miejskiej w Bydgoszczy) pozyskał od niego dane osobowe w budzącym jego wątpliwości zakresie, obejmującym w

szczególności: miejsce pracy, miesięczne dochody, ilość osób na utrzymaniu, posiadane nieruchomości i ruchomości oraz stan zdrowia (psychicznego i fizycznego).

Generalny Inspektor podjął działania mające na celu wyjaśnienie przedmiotowej sprawy. Z ustaleń dokonanych w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego wynika, że:

1. Straż Miejska w Bydgoszczy, w wyniku czynności prowadzonych w związku z popełnieniem przez Pana A.B. wykroczenia określonego w art. 92 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114 z późn. zm.), w związku z § 28 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1393), pozyskała dotyczące go dane osobowe, w zakresie: imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, imion rodziców, nazwiska rodzowego matki, płci, daty i miejsca urodzenia, numeru PESEL, numeru dowodu osobistego, numeru i kategorii prawa jazdy, marki i numeru rejestracyjnego pojazdu, miejsca zatrudnienia, informacji o wysokości dochodów, stanu majątkowego, liczby osób na utrzymaniu, stanu rodzinnego, danych o karalności za podobne przestępstwo lub wykroczenie oraz stanu zdrowia.
2. Przedmiotowe dane zostały umieszczone w dokumentach skierowanych przez Straż Miejską do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, tj. we „Wniosku o ukaranie wraz z załącznikiem”, „Protokole przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia”, „Notatce Urzędowej”, „Protokołach przesłuchania świadka”, „Szkicu sytuacyjnym”, „Kserokopii karty rejestracyjnej”.
3. Straż Miejska przetwarza obecnie dane osobowe Skarżącego, we wskazanym powyżej zakresie, w „Zbiorze wtórników wniosków o ukaranie osób podejrzanych o popełnienie wykroczeń skierowanych do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy”.
4. Zastosowane w niniejszej sprawie formularze „wniosku o ukaranie”, „protokołu przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia” oraz „protokołu przesłuchania świadka” nie stanowią załącznika do żadnego z powszechnie obowiązujących aktów normatywnych. Przedmiotowe formularze, „wzorowane na materiałach stosowanych przez Policję”, opracowane zostały przez Straż Miejską „po konsultacjach z przedstawicielami Sądu Rejonowego w Bydgoszczy”. W ocenie Zastępcy Komendanta Głównego Policji (pismo z dnia 26 stycznia 2005 r. - w aktach sprawy), sprawującego fachowy nadzór nad działalnością straży gminnych (miejskich) sytuacja taka „może sprzyjać występowaniu przypadków wpisywania w rubryki formularzy danych osobowych spoza zakresu uprawnień straży”, a więc „oczywistych błędów popełnianych przez strażników”.
5. „(...) podczas prac [legislacyjnych] nad (...) przepisem [art. 10a ustawy o strażach gminnych] zwrócono szczególną uwagę na zapewnienie ochrony prawnej tzw. ‘danych wrażliwych’ określonych w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych”, w konsekwencji czego „przepis art. 10a ustawy o strażach gminnych, *expressis verbis*, zabrania strażom gminnym przetwarzania większości ‘danych wrażliwych’, w tym danych o stanie zdrowia” (pismo

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 stycznia 2005 r. - w aktach sprawy).

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej ustawą o ochronie danych osobowych, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1). Przesłanki przetwarzania tzw. danych „zwykłych” określone zostały w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, przy czym podmiot przetwarzający dane powinien wykazać się co najmniej jedną z nich, aby jego działanie mogło być uznane za zgodne z prawem. Na podstawie ust. 1 pkt 2 wskazanego powyżej artykułu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy jest niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Oznacza to, że ustawa o ochronie danych osobowych odsyła do innych przepisów - regulujących w szczególności działalność innych podmiotów i instytucji - które przesądzają kto, w jakich okolicznościach i w jakim zakresie może dane pozyskać, przechowywać oraz dokonywać na nich innych operacji wymienionych w art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych.

Natomiast przepis art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, wprowadza zasadę zakazu przetwarzania danych o szczególnym charakterze, w tym danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Od powyższej zasady ustawodawca wprowadził jednakże wyjątki, przewidując możliwość przetwarzania tej kategorii danych m.in. w sytuacji, gdy przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony (art. 27 ust. 2 pkt 2).

Aktem prawnym, który stanowi podstawę prawną do przetwarzania danych osobowych przez straże miejskie (gminne), w związku z czynnościami podejmowanymi przez strażników miejskich w postępowaniach w sprawach o wykroczenia, a jednocześnie określa dopuszczalny zakres tych danych, jest w szczególności ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.), zwana dalej ustawą o strażach gminnych oraz ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.), zwana dalej kpw.

Zgodnie z art. 10 ustawy o strażach gminnych, straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego. W celu realizacji tych zadań straż może przetwarzać dane osobowe z wyłączeniem danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą, uzyskane w wyniku czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia (art. 10a pkt 1 ustawy o strażach gminnych). Ponadto, w oparciu o art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych, strażnik wykonując zadania, o których mowa w art. 10 i 11 tej ustawy, ma prawo do dokonywania czynności sprawdzających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

W myśl art. 57 § 1 kpw podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie stanowi wniosek o ukaranie złożony przez organ uprawniony do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w danej sprawie (straż miejską), a w wypadku określonym w art. 27 § 1 i 2 także wniosek złożony przez pokrzywdzonego. W art. 57 § 2 i 3 kpw określono natomiast warunki formalne, jakim powinien odpowiadać wniosek o ukaranie składany przez oskarżyciela publicznego. Stosownie do tych przepisów wniosek o ukaranie powinien zawierać w szczególności: imię i nazwisko oraz adres obwinionego, a także inne dane niezbędne do ustalenia jego tożsamości; określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia; wskazanie dowodów; miejsca zatrudnienia obwinionego oraz, w miarę możliwości, danych o jego warunkach materialnych, rodzinnych i osobistych; danych dotyczących uprzedniego skazania obwinionego za podobne przestępstwo lub wykroczenie, jeżeli oskarżyciel powołuje się na tę okoliczność. Ponadto, zgodnie z § 4 omawianego artykułu, do wniosku o ukaranie oskarżyciel publiczny dołącza materiały czynności wyjaśniających lub postępowania przygotowawczego.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy, zauważyć należy, że Straż Miejska, wykorzystując - wzorowane na stosowanych przez Policję - formularze (druki) protokołu przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia oraz formularze (druki) wniosku o ukaranie, pozyskała dane osobowe Skarżącego w zakresie szerszym, niż zezwalają jej na to ww. przepisy prawa. W świetle tych przepisów dopuszczalne było bowiem pozyskanie przez Straż Miejską danych osobowych Skarżącego w zakresie: imienia, nazwiska, adresu zamieszkania; imion rodziców, nazwiska rodowego matki, płci, daty i miejsca urodzenia, numeru PESEL, numeru dowodu osobistego (inne dane niezbędne do ustalenia jego tożsamości); marki i numeru rejestracyjnego pojazdu (dane wskazujące okoliczności popełnienia czynu); miejsca pracy, miesięcznych dochodów, ilości osób na utrzymaniu, posiadanych nieruchomości i ruchomości

(danych o warunkach materialnych, rodzinnych i osobistych); danych dotyczących uprzedniego skazania obwinionego za podobne przestępstwo lub wykroczenie oraz numeru i kategorii prawa jazdy (dane wskazujące okoliczności popełnienia czynu zawarte w „Kserokopii karty rejestracyjnej”). Nie dozwolone było natomiast pozyskanie danych o stanie zdrowia Skarżącego. Jak bowiem wynika z powołanego powyżej przepisu art. 10a ustawy o strażach gminnych, stráže miejskie mogą przetwarzać dane osobowe bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą, uzyskane w wyniku czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, za wyjątkiem m.in. danych o stanie zdrowia. Przepis ten wprowadza więc bezwzględny zakaz przetwarzania przez stráže miejskie tej kategorii danych. Na poparcie powyższego stanowiska warto przytoczyć fragment pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 stycznia 2005 r. (w aktach sprawy), w którym, odnosząc się do założeń, jakie legły u podstaw wprowadzenia do ustawy o strażach gminnych art. 10a, stwierdza się: „(...) podczas prac na przedmiotowym przepisie zwrócono szczególną uwagę na zapewnienie ochrony prawnej tzw. ‘danych wrażliwych’ określonych w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych (...). W konsekwencji przepis art. 10a ustawy o strażach gminnych, *expressis verbis*, zabrania strażom gminnym przetwarzania większości ‘danych wrażliwych’, w tym danych o stanie zdrowia”.

Reasumując, ze względu na fakt, iż poza danymi o stanie zdrowia, pozostałe dane dotyczące Pana A.B. pozyskane przez Straż Miejską w Bydgoszczy mogą być przez nią przetwarzane na podstawie art. 10a ustawy o strażach gminnych, w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, niezbędne jest wydanie decyzji nakazującej Komendantowi Straży Miejskiej w Bydgoszczy usunięcie ze „Zbioru wtórników wniosków o ukaranie osób podejrzanych o popełnienie wykroczeń skierowanych do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy” wyłącznie danych o stanie zdrowia Pana A.B.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do

Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy
(adres: ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).